

МД 37
Методолошки документ
ISSN 1840 – 1090

УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА СТАТИСТИЧКОГ ПОСЛОВНОГ РЕГИСТРА

Одсјек за Статистички пословни регистар и економске класификације

Босна и Херцеговина

Агенција за статистику БиХ

Сарајево, 2014.

Издаје и штампа: Агенција за статистику Босне и Херцеговине
Зелених Беретки 26, 71 000 Сарајево
Телефон: +387 33 91 19 11; Телефакс: +387 33 22 06 22
Електронска пошта: bhas@bhas.ba;
Интернет страница: www.bhas.ba

Одговара: Зденко Милиновић, директор

Припрема: Одсјек за Статистички пословни регистар и економске класификације Агенција за статистику БиХ

Лектура: Јања Јаковић

Молимо кориснике Публикације да приликом употребе података обавезно наведу извор

Садржај

СКРАЋЕНИЦЕ	3
Увод	4
1. СТАТИСТИЧКИ ПОСЛОВНИ РЕГИСТАР – ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ	5
1.1. УЛОГА	5
1.2. ПРАВНИ ОСНОВ	5
1.3. УСПОСТАВА СТАТИСТИЧКОГ ПОСЛОВНОГ РЕГИСТРА	6
1.4. ОБУХВАТ	6
1.5. ИЗВОРИ ПОДАТАКА	6
1.6. АЖУРИРАЊЕ И ФРЕКВЕНЦИЈА АЖУРИРАЊА СПР	7
1.6.1. Ажурирање СПР-а из административних регистара	7
1.6.2. Ажурирање СПР-а из осталих административних извора	8
1.6.3. Ажурирање СПР-а из статистичких истраживања	8
1.7. РАЗМЈЕНА ПОДАТАКА ИЗМЕЂУ ТРИ СТАТИСТИЧКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ У БиХ	8
1.8. ЈЕДИНИЦЕ СТАТИСТИЧКОГ ПОСЛОВНОГ РЕГИСТРА	9
1.8.1. Варијабле на нивоу правне јединице	9
1.8.2. Варијабле на нивоу предузећа	9
1.8.3. Варијабле на нивоу локалне јединице	10
1.8.4. Везе између јединица	10
1.8.5. Класификовање по економској дјелатности	11
1.8.6. Класификовање по величини пословних субјеката	11
2. УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОДАТАКА СПР-А КРОЗ СТАТИСТИЧКА ИСТРАЖИВАЊА	12
2.1. СПР ИСТРАЖИВАЊЕ О ЛОКАЛНИМ ЈЕДИНИЦАМА	13
2.1.1. Обухват	14
2.1.2. Критеријуми и начин издвајања предузећа којима су послани упитници	15
2.1.3. Прикупљање података	15
2.1.4. Стопе одговора	16
2.1.5. Употреба података из Истраживања о локалним јединицама	17
2.2. ИСТРАЖИВАЊЕ О УНАПРЕЂЕЊУ КВАЛИТЕТЕ ПОДАТАКА У СПР-У 2012	17
2.2.1. Обухват	18
2.2.2. Резултати истраживања	18
2.3. УНАПРЕЂЕЊЕ ПОДАТАКА СПР-А КРОЗ СТРУКТУРНО ПОСЛОВНО ИСТРАЖИВАЊЕ	18
2.3.1. Обухват	19
3. УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПОДАТАКА СПР-А	19
Прилог 1. Упитник кориштен у Истраживању о локалним јединицама	22

Скраћенице

СКРАЋЕНИЦА	ОПИС
СПР	Статистички пословни регистар
БиХ	Босна и Херцеговина
ФБиХ	Федерација Босне и Херцеговине
РС	Република Српска
БД	Брчко дистрикт
ФЗС ФБиХ	Федерални завод за статистику Федерације Босне и Херцеговине
РЗС РС	Републички завод за статистику Републике Српске
КД БиХ 2010	Класификација дјелатности Босне и Херцеговине 2010
НАСЕ Rev.2	Статистичка класификација економских дјелатности Европске уније
СПС	Структурне пословне статистике
ЦБ БиХ	Централна банка Босне и Херцеговине
ЕУ	Европска унија
ЕС	Европска комисија

Увод

Циљ овог документа је представити основне информације о Статистичком пословном регистру (СПР), као и његову улогу у статистичкој производњи Босне и Херцеговине.

Први дио документа садржи основне информације о Статистичком пословном регистру.

У другом дијелу су представљена статистичка истраживања која су значајно утицала на унапређење квалитета података у СПР-у.

Трећим дијелом је приказан напредак у ажурирању и унапређењу квалитете података Статистичког пословног регистра у периоду од његовог успостављања на нивоу Босне и Херцеговине до данас.

1. Статистички пословни регистар – Основне информације

1.1. Улога

Статистички пословни регистар (СПР) представља виталну улогу у статистичком систему Босне и Херцеговине. СПР је регистар који води и одржава Агенција за статистику БиХ у сарадњи с Федералним заводом за статистику Федерације БиХ, Републичким заводом за статистику Републике Српске и експозитуром Агенције за статистику БиХ у Брчко дистрикту. Као резултат заједничког рада три статистичке институције у БиХ, СПР представља базу информација о пословној заједници у БиХ која се користи у статистичке сврхе.

1.2. Правни основ

Закони на нивоу државе Босне и Херцеговине:

- Закон о статистици БиХ („Службени гласник БиХ“, број 26/04 и 42/04);
- Закон о класификацији дјелатности БиХ („Службени гласник БиХ“, број 76/06, 100/08 и 32/10).

Закони и правилници на нивоу ентитета Босне и Херцеговине – Република Српска:

- Закон о класификацији дјелатности и Регистру пословних субјеката по дјелатностима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 74/10);
- Уредба о класификацији дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 119/10);
- Правилник о разврставању пословних субјеката и вођењу регистра пословних субјеката по дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број 119/10).

Закони и правилници на нивоу ентитета Босне и Херцеговине – Федерација Босне и Херцеговине:

- Закон о класификацији дјелатности у Федерацији БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, број 64/07);
- Закон о измјенама и допуни Закона о класификацији дјелатности у Федерацији БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, број 80/11);
- Правилник о разврставању пословних субјеката према класификацији дјелатности у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 6/12).

Закони на нивоу дистрикта Босне и Херцеговине – Брчко дистрикт:

- Закон о класификацији дјелатности у Брчко дистрикту БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број 8/07);

- Закон о измјенама Закона о класификацији дјелатности у Брчко дистрикту БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број 59/10).

Регулативе на нивоу Европске уније:

- Regulation European Community (EC) No 177/2008 establishing a common framework for Business Registers for statistical purposes
- Regulation EC No 696/1993 on the statistical units and observation and analysis of the production system in the Community
- Regulation EC No 1893/2006 establishing the statistical classification of economic activities NACE Revision 2
- Recommendations Manual – BR for Statistical purpose.

1.3. Успостава Статистичког пословног регистра

Успостављање заједничког модела Статистичког пословног регистра на нивоу Босне и Херцеговине се одвијало у периоду од 2006. до 2008. године, кроз реализацију CARDS Twinnig пројекта. Уз координацију са експертима Статистике Данске, дизајниран је основни модел као и апликација СПР-а.

1.4. Обухват

СПР обухвата пословне субјекте и њихове дијелове на територији Босне и Херцеговине. Укључени су сви пословни субјекти (правна и физичка лица) без обзира на величину и дјелатност коју обављају.

1.5. Извори података

Основни извори информација о пословној заједници за СПР представљају административни регистри (административне евиденције о правним субјектима у ентитетским институцијама), статистички извори (информације прикупљене кроз различита статистичка истраживања) и остали административни извори.

Административни регистри ентитета и Брчко дистрикта представљају основни извор односно подлогу за Статистички пословни регистар. Уважавајући чињеницу да сви пословни субјекти имају правну обавезу регистрације у административним регистрима, важно је нагласити да се преузимањем података из поменутих регистара, обезбјеђује потпуна покривеност свих регистрованих пословних субјеката у Босни и Херцеговини. Ови се подаци допуњавају и ажурирају информацијама из осталих административних извора, као и повратним информацијама из статистичких истраживања.

Извори података који се користе за ажурирање СПР-а, приказани су на Слици 1.

Слика 1. Извори података за Статистички пословни регистар

1.6. Ажурирање и фреквенција ажурирања СПР

Агенција за статистику БиХ у сарадњи са ентитетским статистичким институцијама, води и одржава конзистентност података Статистичког пословног регистра. Ажурирање СПР-а се одвија у ентитетским заводима и експозитури Агенције за статистику БиХ у Брчко дистрикту, на основу методолошких упутстава које припрема Агенција у складу са препорукама Европске уније.

Подлога за ажурирање СПР-а, како је предходно објашњено, су подаци из административних регистра, статистичких извора и осталих административних извора.

Како се не би угрозило заједничко језгро система, све методолошке измјене које се направе у СПР-у, морају бити договорене од стране СПР тима три статистичке институције.

1.6.1. Ажурирање СПР-а из административних регистра

Статистички заводи у ентитетима и Експозитура Брчко дистрикта БиХ, мјесечно добијају податке из административних регистра. На основу ових података, новоосновани пословни субјекти се аутоматски укључују у Статистички пословни регистар, а на исти се начин преузимају и промјене у идентификационим и демографским карактеристикама већ евидентираних субјеката у СПР-у. Ажурирање подацима који долазе из административних регистра највећим дијелом се спроводи аутоматски по тачно прописаним процедурама.

1.6.2. Ажурирање СПР-а из осталих административних извора

Поред података који се преузимају из административних пословних регистара, као извори за ажурирање СПР-а користе се и подаци из **Централног регистра трансакцијских рачуна Централне банке БиХ**. Агенција за статистику БиХ преузима податке од Централне банке два пута годишње те ентитетима и БД доставља податке који се односе на субјекте за које су они одговорни. Подаци Централног регистра трансакцијских рачуна Централне банке се користе приликом одлучивања о промјени статуса активности предузећа.

Успоставом **Јединственог система регистрације, контроле и наплате доприноса** који воде и одржавају Пореске управе ентитета, статистичким институцијама је омогућен приступ и кориштење податка о броју запослених у статистичке сврхе. Подаци из овог извора се односе на текућу годину, за разлику од података из финансијских извјештаја, тако да се на тај начин прате промјене података о запосленим (повећање или смањење у току године). Такође, ове информације се могу узети у обзир код одлучивања о промјени статуса активности предузећа.

Према информацијама из **службених гласника** коригује се статус активности за предузећа која су покренула поступак гашења, стечаја или ликвидације.

1.6.3. Ажурирање СПР-а из статистичких истраживања

Ажурирање СПР-а подацима који долазе из статистичких истраживања се обавља ручно. За сада је ажурирање омогућено само запосленим у Одсјеку за статистички пословни регистар у ентитетским статистичким институцијама и Експозитури Брчко дистрикта. Након добијених сазнања из статистичког истраживања, информације се провјеравају кроз додатне изворе података као што су: остала статистичка истраживања, подаци из Пореских управа, подаци Централне банке БиХ, информације из Службеног гласника, информације са интернетских страница итд. Након што информације прођу додатне контроле, приступа се ручном ажурирању података појединих пословних субјеката.

1.7. Размјена података између три статистичке институције у БиХ

Размјена информација о индивидуалним јединицама између свих статистичких институција се обавља квартално, у тачно одређеним временским интервалима. Ажуриране регистре ентитетски заводи и експозитура у Брчко дистрикту, достављају Агенцији за статистику БиХ. Након обједињавања и контроле конзистентности података, комплетну ажурирану базу СПР-а, Агенција просљеђује ентитетским заводима за статистику. На овај начин је успостављена јединствена база Статистичког пословног регистра у Босни и Херцеговини.

1.8. Јединице статистичког пословног регистра

Јединице које се налазе у Статистичком пословном регистру су:

Административне јединице

- Правна јединица
- Локална правна јединица

Статистичке јединице

- Предузеће
- Локална јединица

1.8.1. Варијабле на нивоу правне јединице

Идентификационе варијабле:

- Идентификациони број (тринаестоцифрени порески број);
- Матични број (само за субјекте са сједиштем у ентитету Република Српска);
- Назив (пуни и скраћени), Адреса (улица и број, поштански број, насеље, општина, кантон, ентитет), Телефон, Fax, E-mail.

Демографске варијабле:

- Датум регистрације
- Датум гашења

Економске/стратификационе варијабле:

- Статус активности
- Правни облик
- Власништво
- Поријекло капитала

Остале варијабле:

- Трансакцијски рачуни ЦБ БиХ

1.8.2. Варијабле на нивоу предузећа

Идентификационе варијабле:

- Статистички идентификациони број;
- Назив, (пуни и скраћени), Адреса (улица и број, поштански број, насеље, општина, кантон, ентитет), Телефон, E-mail;
- Идентификациони број правне јединице којој предузеће одговара у административном регистру.

Демографске варијабле:

- Датум регистрације (из административног регистра);
- Датум гашења (из административног регистра);
- Датум промјене (у статистичком пословном регистру).

Економске/стратификационе варијабле:

- Статус активности;
- Главна и споредне дјелатности (могуће уписати 3 споредне дјелатности);
- Запосленост;
- Приход.

1.8.3. Варијабле на нивоу локалне јединице

Идентификационе варијабле:

- Статистички идентификациони број;
- Назив и Адреса (улица и број, поштански број, насеље, општина, кантон, ентитет);
- Статистички идентификациони број предузећа којој локална јединица припада.

Демографске варијабле:

- Датум регистрације (из административног регистра);
- Датум гашења (из административног регистра);
- Датум промјене (у статистичком пословном регистру).

Економске/стратификационе варијабле:

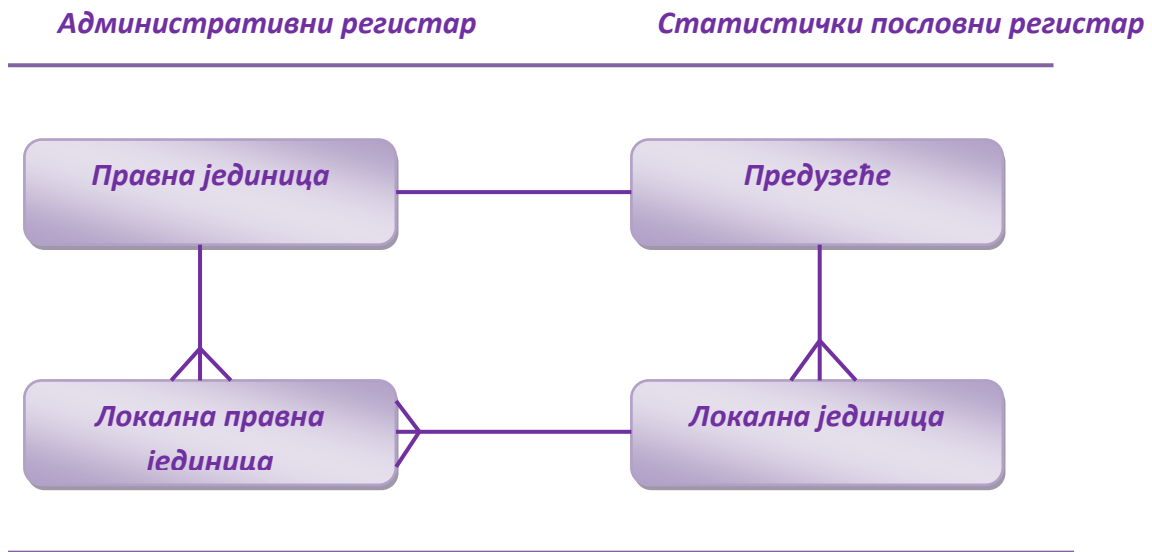
- Статус активности;
- Главна и споредне дјелатности (могуће уписати 3 споредне дјелатности).

1.8.4. Везе између јединица

Јединице, како у административном тако и статистичком регистру, имају одговарајуће међусобне везе (Слика 2.):

- *правна јединица и предузеће* - за сваку правну јединицу креирано је једно предузеће;
- *правна јединица и локална правна јединица*;
- *предузеће и локалне јединице* - разликујемо везу између предузећа и главне локалне јединице и везу између предузећа и осталих локалних јединица;
- *локалне правне јединице и одговарајуће локалне јединице*.

Слика 2. Везе између административних и статистичких јединица

Везе између правних и статистичких јединица су усклађене са препорукама Европске уније и упоредиве су са везама које се формирају у земљама чланицама ЕУ.

Како је већ горе наведено, сва предузећа у СПР-у осим пореског идентификационог броја, имају и статистички идентификациони број као везу између административних и статистичких јединица.

1.8.5. Класификовање по економској дјелатности

Разврставање пословних субјеката и њихових дијелова по дјелатностима које обављају се врши према Класификацији дјелатности БиХ 2010 (КД БиХ 2010). КД БиХ 2010 је важећа класификација дјелатности усаглашена на нивоу Босне и Херцеговине, заснована на Статистичкој класификацији економских дјелатности Европске уније – NACE Rev. 2. Према КД БиХ 2010 најнижи ниво класификоване економске дјелатности је ниво разреда (четири цифре).

1.8.6. Класификовање по величини пословних субјеката

За класификацију пословних субјеката по величини, према препорукама Европске Уније, користе се два критерија: запосленост и промет.

У складу са споразумом постигнутим између три статистичке институције у БиХ, подаци о броју запослених и подаци о финансијама пословних субјеката, размјењују се једном годишње у категоријама а не на индивидуалној основи.

Категорије величине које се користе у СПР-у су приказане у табелама испод:

Табела 1. Категорије запослених према критерију броја запослених

Категорија запослених	Број запослених
Категорија 1	0 – 9 запослених
Категорија 2	10 – 19 запослених
Категорија 3	20 – 49 запослених
Категорија 4	50 – 249 запослених
Категорија 5	250 и више запослених

Табела 2. Категорије финансија према критерију укупних финансијских података

Категорија финансијских података	Финансијски податак
Категорија 1	0 - 99.999
Категорија 2	100.000 – 499.999
Категорија 3	500.000 – 3.999.999
Категорија 4	4.000.000 – 19.999.999
Категорија 5	20.000.000 – 99.999.999
Категорија 6	100.000.000 i više

2. Унапређење квалитета података СПР-а кроз статистичка истраживања

Један од основних задатака Статистичког пословног регистра је бити основна база података за провођење статистичких истраживања, те пружити корисницима што је могуће виши ниво квалитета података са којима располаже. Подаци који се преузимају из административних извора, додатно се ажурирају информацијама прикупљеним кроз статистичка истраживања. Одсјек СПР-а улаже додатне напоре како би подигао ниво кориштења СПР-а као основне базе за оквир статистичких истраживања с једне стране, и прикупио што више повратних информација из статистичких истраживања и тиме омогућио бољи квалитет података потребних за статистичку производњу, с друге стране.

Петогодишњим планом развоја СПР-а (2013-2017), који је потписан од стране директора три статистичке институције, планирано је унапређење квалитета података СПР-а кроз статистичка истраживања као и кроз посебна СПР истраживања. Предвиђено је да се посебна СПР истраживања проводе у складу са потребама корисника СПР-а.

Почетком 2012. године, СПР тим који чине представници три статистичке институције у БиХ, разматрао је план унапређења квалитета података СПР-а. Договорено је да се подаци СПР-а првенствено унаприједи повратним информацијама из *Годишњег структурног пословног истраживања*, које представља једно од најобухватнијих истраживања на нивоу БиХ. Такође, проведена су два посебна истраживања, прво током 2012. године *Истраживање о унапређењу квалитета података у СПР-у* и друго током 2013. године *Истраживање о локалним јединицама*.

Методологија и резултати проведених истраживања у 2012. години, *Годишњег структурног пословног истраживања* и *Истраживања о унапређењу квалитета података у СПР-у*, је публикована у 2013. години.¹ Овдје ћемо укратко навести резултате споменутих истраживања.

Начин реализације и резултати *Истраживања о локалним јединицама*, које је проведено у 2013. години, ће бити описан у наставку.

2.1. СПР истраживање о локалним јединицама

Сходно потребама корисника СПР-а, у 2013. години проведено је *Истраживање за унапређење квалитета података о локалним јединицама у СПР-у*.

Истраживање је проведено с циљем прикупљања податка о локацијама на којима наведени пословни субјект обавља своје дјелатности. Упоредо с тим, имало је за циљ и унапређење квалитета шифре дјелатности, адресних података и статуса активности локалних јединица евидентираних у Статистичком пословном регистру.

Планирању и реализацији истраживања о локалним јединицама претходила је веома детаљна и обухватна анализа свих локалних јединица у СПР-у. Анализа се односила на број локалних јединица, локацију, везу са одговарајућим предузећем и шифре дјелатности. Посебна пажња је усмјерена ка главној и споредним шифрама дјелатности локалних јединица. Анализом је уочено да велики број локалних јединица има, поред главне шифре дјелатности, и једну до три споредне дјелатности.

¹ Публикација „Методологија и резултати проведеног истраживања за унапређење квалитета података у Статистичком пословном регистру у 2012. години“ је доступна на веб страници Агенције за статистику БиХ, www.bhas.ba

Уз консултацију експерата из Данске статистике, договорено је да се број споредних дјелатности сведе на минимум. Агенција за статистику је сачинила методолошко упутство те заједно са ентитетским заводима, реализирала активност „чишћења” дјелатности локалних јединица како би се створио амбијент за припрему истраживања о унапређењу квалитета података о локалним јединицама.

2.1.1. Обухват

Истраживањем су обухваћена активна предузећа из Статистичког пословног регистра која су, према главној дјелатности, сврстана у сљедећа подручја дјелатности²:

B - „Вађење руда и камена“

C - „Прерађивачка индустрија“

D - „Производња и снабдјевање електричном енергијом, плином, паром и климатизација“

E - „Снабдијевање водом; уклањање отпадних вода, господарење отпадом те дјелатности санације околиша“

F - „Грађевинарство“

G - „Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала“

H - „Превоз и складиштење“

I - „Дјелатности пружања смјештаја те припреме и услуживања хране (хотелијерство и угоститељство)“

J - „Информације и комуникације“

L - „Пословање некретнинама, изнајмљивање и пословне дјелатности“

M - „Стручне, научне и техничке дјелатности“

N - „Административне и помоћне услужне дјелатности“

P - „Образовање“

Q - „Дјелатност здравствене и социјалне заштите“

S - „Остале услужне дјелатности” (области 95 и 96)

² Наведена подручја дјелатности представљају критериј за избор оквира узорка Структурних пословних статистика за „Годишње структурно пословно статистичко истраживање“

Обзиром да наведена подручја дјелатности уједно представљају критериј за избор оквира узорка Структурних пословних статистика (СПС) за “Годишње структурно пословно статистичко истраживање”, које проводи Агенција за статистику БиХ заједно са ентитетским институцијама, договорено је да тај критериј, због великог обухвата јединица, остане исти и за “Истраживање о локалним јединицама”.

Коначан избор јединица у узорку СПС истраживања је послужио за дефинисање критерија избора јединица за СПР истраживање о локалним јединицама.

2.1.2. Критерији и начин издвајања предузећа којима су послани упитници

У избор јединица за Истраживање о унапређењу квалитета података о локалним јединицама за ниво ентитета, укључена су предузећа која су на дан 31.03.2013. године задовољавала сљедеће критерије:

- главна дјелатност предузећа припада горе наведеним подручјима дјелатности;
- поднијела су финансијске извјештаје за 2011. Годину;
- имају 10 или више запослених;
- имају једну или више активних локалних јединица које имају више од једне споредне дјелатности.

Критерији за избор јединица за Брчко Дистрикт су због мањег обима популације, били проширени те су у коначници укључена предузећа која су на дан 31.03.2013. године задовољавала сљедеће критерије:

- главна дјелатност предузећа припада горе наведеним подручјима дјелатности;
- поднијела су финансијске извјештаје за 2011. годину;
- имају 2 или више запослених а нису обухваћени финалним СПС узорком;
- имају 10 или више запослених а нису обухваћени финалним СПС узорком - из овог скупа су искључена предузећа која имају само главну локалну јединицу са једном шифром дјелатности.

На коначне листе издвојено је укупно **1.836** предузећа на нивоу **БиХ**. Од укупног броја издвојених предузећа на коначне листе, 695 су предузећа из Федерације БиХ, 902 су предузећа из Републике Српске, а 239 предузећа је из Брчко Дистрикта.

2.1.3. Прикупљање података

На упитницима су се, за ниво предузећа, прикупљали сљедећи подаци: Назив предузећа, ИД број, Е маил и Број локација на којима предузеће обавља дјелатност. Сви подаци, осим броја локација на којем предузеће обавља своје дјелатности, били су прештампани са подацима којима располаже СПР.

Упитник је конципиран тако да садржи два дијела:

I дио - Локалне јединице према евиденцији Статистичког пословног регистра

У овом дијелу су прештампани сљедећи подаци: Статистички број, Матични број (само за РС), Опћина, Насеље, Улица и број, Укупан број запослених на датој локацији (стање 31.03.2013.), Назив дјелатности, Шифра дјелатности и Број запослених по дјелатностима.

Испод сваког прештампаног података (осим статистичког броја) остављен је празан простор и извјештајне јединице су замољене да упишу исправне податке уколико већ уписани подаци нису тачни.

Такође, извјештајне јединице су замољене да упишу укупан број запослених на датој локацији са стањем 31.03.2013. и уколико пословни субјекат, поред наведених, обавља још неку дјелатност, упише Назив дјелатности, Шифру дјелатности и Број запослених у празан ред испод.

II дио - Локалне јединице које нису обухваћене евиденцијом Статистичког пословног регистра

Уколико пословни субјекат обавља дјелатност/и на локацијама које нису обухваћене евиденцијом Статистичког пословног регистра, замољени су да упишу сљедеће податке: Адресне податке, Укупан број запослених на датој локацији, Назив дјелатности, Шифру дјелатности и Број запослених.

Како би упитници били коректно попуњени, на упитницима је била наведена дефиниција локалне јединице, броја запослених и кратко упутство.

Примјер упитника кориштеног у СПР истраживању дан је у Прилогу 1.

2.1.4. Стопе одговора

Стопа одговора на **нивоу БиХ** била је **84,6%**. Посматрано по ентитетима и ДБ, стопа одговора у ФБиХ је била 90,8%, у РС 91,2% а у ДБ 41,8%. (Табела 3.)

Табела 3. Стопа одговора у истраживању о локалним јединицама

	Број предузећа у истраживању	Број предузећа која су одговорила на упитник	Стопа одговора
Федерација БиХ	695	631	90,8%
Република Српска	902	823	91,2%
Брчко Дистрикт	239	100	41,8%
Босна и Херцеговина	1 836	1 554	84,6%

2.1.5. Употреба података из Истраживања о локалним јединицама

Од укупног броја предузећа која су обухваћена истраживањем на нивоу БиХ, за 27 предузећа се дошло до сазнања о промјени статуса активности. Од тога је шест предузећа, у Статистичком пословном регистру, добило статус активности *Неактиван* док је 20 предузећа добило статус активности *Мирујући*.

Од укупног броја предузећа која су одговорила на упитник на нивоу БиХ, у СПР-у је ажурирано **6,7%** шифара главне дјелатности на нивоу **предузећа**. (Табела 4.)

Табела 4. Ажуриране шифре дјелатности на предузећима и локалним јединицама

	Предузећа која су одговорила на упитник		Ажуриране шифре дјелатности предузећа	
	Број	%	Број	%
Босна и Херцеговина	1 554	84,6%	105	6,7%

Укупан број ажурираних **локалних јединица** износио је 1 468. Од тог броја, код 175 локалних јединица је ажурирана шифра дјелатности. Процентуално, само 0,1% шифри дјелатности у СПР-у, није било у складу са дјелатношћу коју поменуће локалне јединице заиста обављају.

Кроз истраживање се успјело доћи до сазнања о новим локалним јединицама односно локалним јединицама које нису биле обухваћене Статистичким пословним регистром. Посматрајући број предузећа која су обухваћена овим истраживањем, на нивоу БиХ, у СПР су забиљежене 162 нове локалне јединице, што је обогатило обухват локалних јединица у СПР-у.

2.2. Истраживање о унапређењу квалитета података у СПР-у 2012

Истраживање за унапређење квалитета података у СПР-у проведено је с циљем унапређења квалитета главне шифре дјелатности, адресних података и назива предузећа у Статистичком пословном регистру. Ово истраживање је први пут проведено у 2012. години. Методологија и резултати проведених истраживања за унапређење квалитете података у Статистичком пословном регистру у 2012. години је публикована у 2013. години и детаљно описује реализацију истраживања.³

³ Ibid., p. 13

Овдје ћемо укратко навести само дио резултатаведеног истраживања који се односе на ажуриране шифре главне дјелатности и адресних података предузећа, како би се дао увид у активности које су реализиране предходних година с циљем унапређења квалитета података у СПР-у.

2.2.1. Обухват

Истраживањем за унапређење квалитета података у СПР-у обухваћена је популација⁴ од укупно **1.688** предузећа на нивоу **БиХ**. Од укупног броја издвојених предузећа на коначне листе, 978 су предузећа из Републике Српске, 693 су предузећа из Федерације БиХ, а 17 предузећа је из Брчко Дистрикта.

2.2.2. Резултати истраживања

Од укупног броја предузећа која су одговорила на упитник на нивоу БиХ ажурирано је 27,8 % шифара главне дјелатности предузећа и 5,9% адресних података (Табела 5).

Табела 5. Ажурирање шифара главне дјелатности и адресних података из СПР истраживања

	Предузећа која су одговорила на упитник		Ажуриране шифре дјелатности предузећа		Ажурирани адресни подаци	
	Број	%	Број	%	Број	%
Босна и Херцеговина	1 003	59,4%	279	27,8%	59	5,9%

2.3. Унапређење података СПР-а кроз Структурно пословно истраживање

Према договору кроз IPA 2008 Twinning пројект, подаци прикупљени кроз истраживање Структурних пословних статистика (СПС) у 2012 години, кориштени су за унапређење квалитета шифара главне дјелатности, адресних података и назива предузећа у СПР-у.

Како би податке прикупљене кроз СПС истраживање било могуће користити у те сврхе, образац СПС истраживања је прилагођен тој намјени.

⁴ Ibid., p. 14

2.3.1. Обухват

Оквир за избор узорка направљен је на основу података СПР-а са стањем 31.12.2011. године.

У Босни и Херцеговини број јединица у оквиру за узорак је износио 24 229. Из оквира узорка изабран је узорак од 11 139 јединица за БиХ, од чега за Федерацију БиХ 6 748 јединице, за Републику Српску 3 838 јединица и 553 јединица за Брчко Дистрикт БиХ.

У **процентуалним износима**, од укупног броја предузећа која су одговорила на упитник на нивоу **БиХ** као што се види из Табеле 6., у СПР-у ажурирано је: шифре **главне дјелатности** код **5,7%** предузећа, **адресни подаци** код **0,6%** предузећа и **назив** код **0,1%** предузећа у СПР-у.

Табела 6. Ажурирање шифара главне дјелатност, адресних података и назива предузећа из СПС истраживања

	Предузећа која су одговорила на упитник		Ажуриране шифре дјелатности предузећа		Ажурирани адресни подаци		Ажурирани називи предузећа	
	Број	%	Број	%	Број	%	Број	%
Босна и Херцеговина	7.615	68,4%	432	5,7%	46	0,6%	10	0,1%

Увидом у резултатеведеног истраживања, евидентно је да број ажурираних података о шифри дјелатности у СПР-у није велик. Консеквентно, 5,7% ажурираних шифри дјелатности говори у корист квалитета посматраних података у СПР-у. У прилог томе говори и чињеница да обухват СПС истраживања износи више од 80% предузећа која представљају оквир за провођење статистичких истраживања.

3. Унапређење квалитета података СПР-а

Током 2014. године извршене су детаљне анализе унутар базе СПР с циљем евидентирања броја промјена које су реализоване у сврху унапређења квалитета података.

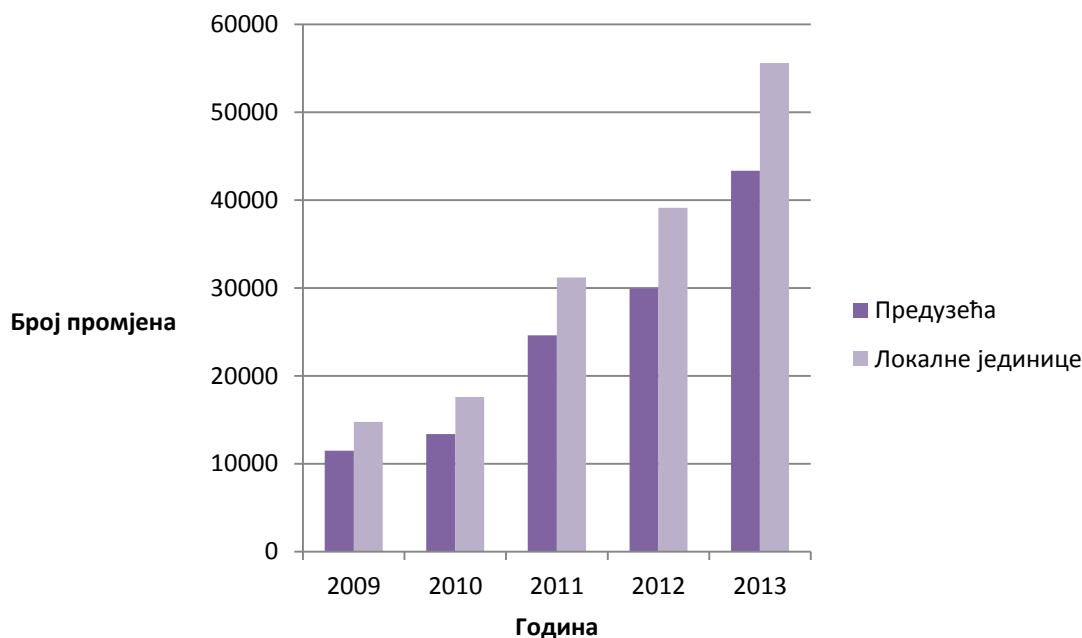
Од периода успостављања СПР-а на нивоу Босне и Херцеговине, аугуста 2009. до данас, ниво квалитета података је имао узлазну путању. Посматрамо ли број промјена приликом ажурирања података у СПР-у током једне године, реално је уочити да се број промјена кроз године рапидно увећавао. Уложени су додатни напори како би се евидентирале све промјене на пословним субјектима, како из административних тако и из статистичких извора, релевантне за статистичку производњу.

Табела 7. Број промјена на предузећима и локалним јединицама, 2009-2013

Година	Број промјена на предузећима	Број промјена на локалним јединицама
2009	11 493	14 746
2010	13 385	17 598
2011	24 598	31 200
2012	29 897	39 106
2013	43 328	55 590
Укупно	122 701	158 240

У Табели 7. приказан је број промјена, односно ажурираних информација на предузећима и њиховим локалним јединицама у периоду од 2009. до 2013. године. У 2013. години, број промјена је знатно већи него у 2009. години, како на нивоу предузећа, тако и на нивоу локалних јединица. То је резултат реализације планираних активности у циљу унапређења квалитета података од стране СПР тима све три статистичке институције.

График 1. Промјене на предузећима и локалним јединицама, 2009-2013

Административни регистри представљају изузетно добру подлогу за базу информација за СПР у БиХ, што је уједно и методолошка препорука и стандард земаља чланица Европске Уније. С обзиром да се СПР додатно унапређује подацима из осталих административних извора и подацима из статистичких истраживања, могуће је остварити ниво квалитета

података који задовољава све кориснике СПР-а. Овакавим начином рада, Статистички пословни регистар у Босни и Херцеговини, биљежи позитиван тренд унапређења квалитета података. (График 1.)

Петогодишњи развојни план СПР-а, који је усвојен од стране три статистичке институције у БиХ, је предвидио активности које ће у наредним годинама обезбиједити унапређење квалитета Статистичког пословног регистра. Између осталог, планиране су активности увођења нових карактеристика у СПР као што су Групе предузећа, Институционални сектор и Пословна демографија. Реализацијом поменутих активности, Статистички пословни регистар у Босни и Херцеговини ће бити у потпуности усаглашен са стандардима и препорукама Европске Уније.

